

ULUSLARARASI SOSYAL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ THE JOURNAL OF INTERNATIONAL SOCIAL RESEARCH

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research
Cilt: 13 Sayı: 75 Yıl: 2020 & Volume: 13 Issue: 75 Year: 2020
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

GÜZEL SANATLAR LİSELERİ MÜZİK BÖLÜMLERİNDEKİ KANUN ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARININ UZMAN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ REVIEW OF QANUN TEACHING COURSE BOOKS AT MUSIC DEPARTMENTS OF FINE ARTS HIGH SCHOOLS IN LINE WITH EXPERT OPINIONS

Dilşan ASLAN*

Öz

Bu çalışma, Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Güzel Sanatlar Liselerinde okutulan “Çalgı Eğitimi Kanun” ders kitaplarının uzman görüşleri doğrultusunda varsa eksikliklerinin belirlenmesi, bu eksiklikler doğrultusunda değerlendirmelerde bulunulması ve tespit edilen eksiklikler hakkında öneriler sunulması amaçlarını içermektedir. Araştırma evrenini Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Güzel Sanatlar Lisesindeki çalgı eğitimi ders kitapları oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Kanun çalgısı 9. ,10. ,11. ve 12. sınıf ders kitaplarının incelenmesi oluşturmaktadır. Araştırmada 3’lü likert tipi ölçek kullanılmış olup veri toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Amaca ulaşmak için görüşme türlerinden, görüşme formu yaklaşımından faydalanılmıştır. Ölçüm için format belirlenmiş, buna göre madde/soru havuzu oluşturulmuştur. Maddelerin anlaşılır ve sade olmasına, bir maddenin birden fazla düşünce ve yargıya sahip olmamasına dikkat edilmiştir. Daha sonra madde havuzu için uzman yorumuna başvurulmuş, uzmanlar tarafından soruların özgünlüğü, açık ve gerekliliğinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Buna göre bazı ifadeler çıkarılmış ya da değiştirilmiştir. Uzman görüşüne göre şekillenen görüşme formuna son hali verilmiştir. Kanun eğitimcisi, sanatçı ve akademisyenlerden oluşan 15 kişilik uzman guruba, kanun eğitimi ile doğrudan ya da dolaylı bağlantısı olan 10 soru (Evet, Hayır, Kısmen) sorulmuştur. Görüşme formundaki soruların frekans, yüzde ve grafiksel analizleri IBM SPSS 21.0 paket programı ile yapılarak yorumlamalarda bulunulmuştur.

Araştırma sonucunda GSL Kanun ders kitaplarında yer alan bilgilerin anlamayı kolaylaştırmadaki uygunluğu ile kitaplardaki görseller, kanun tarihçesi ve yapısını açıklayan bilgilerin yeterli olduğu, Kanun dersi ders kitaplarının içeriğinde yer alan ön bilgilerin yeni öğrenilecek bilgilere temel oluşturabilecek düzeyde olduğu, teknik çalışmalar için verilen etüt çalışmalarının çalgı gelişimi için yeterli olmadığı, aynı zamanda makam sıralamasının öğrenci düzeyi için uygunluğu ve transpoze konusundaki bilgilerin yeterli düzeyde olmadığı, akort konusuna yer verilmesi gerektiği, ders kitapları haricinde farklı metot ve kaynaklardan yararlanılabileceği ve egzersiz, etüt ve alıştırmalar için metronom belirtilmesinin faydalı olacağı tespit edilmiştir. Sonuç olarak bundan sonra hazırlanacak Kanun ders kitaplarının içeriğinde yer alacak bilgilerin anlamayı ve yorumlamayı kolaylaştıracak ve öğrenmeye katkı sağlayacak şekilde düzenlenmesinin hem öğrencilerin gelişimini olumlu etkileyeceği hem de öğrenme sürecine işlerlik kazandıracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Kanun, Güzel Sanatlar Lisesi, Ders Kitapları.

Abstract

This study includes the aim of determining if the lack of textbooks in line with expert opinions, making evaluations in line with these deficiencies and presenting suggestions about the shortcomings identified on ‘Instrument Education Qanun’ textbooks taught at Fine Art High School of the Ministry of National Education in Turkey. The research universe is composed of the instrument training textbooks of the Ministry of National Education’s Fine Arts High School for the 2019-2020 academic year. Research sample, on the other hand, is composed of the review on 9th, 10th, 11th, 12th grade textbooks of Qanun instrument of the 2019-2020 academic year. A 3-point Likert-type scale was used in the study and the interview technique, one of the qualitative research methods was used to collect data. The format for the measurement was determined and the item/question pool was created accordingly. The attention has been paid to ensure the items are understandable and simple, and that an item does not have more than one opinion and judgement. Later, expert comments were applied for the item pool, and the authenticity, clarity and necessity of the questions were evaluated by

* MEB, Müzik Öğretmeni, ORCID ID: 0000-0001-9988-4085

the experts. Accordingly, some expressions have been omitted or changed. The final form was given to the interview form according to expert opinion. Ten questions (Yes, No, Partially) ,directly or indirectly related to qanun education, were asked to a group of 15 experts consisting of qanun educators, artists and academians. The frequency, percentage and graphical analysis of the questions in the interview form were interpreted and made with IBM SPSS 21.0 package program.

As a result of the research, it has been determined that information contained in FAHS Qanun textbooks is suitable to facilitate understanding and the visuals, the information explaining the history and the structure of the qanun in the books are adequate; the preliminary information in the content of the qanun course books is at a level that can form the basis of the new information to be learned; etude studies given for technical studies are not sufficient for the instrument development; at the same time, the rank of music theme is appropriate for the student level and the information on transposition is not sufficient; the subject of tuning should be included; different methods and sources except for textbooks can be used; specifying a metronome for etude and exercises and studies will be useful. As a result, it is thought that the arrangement of the information to be included in the content of Qanun textbooks to be prepared in a way that will facilitate the understanding and interpretation and contribute to learning will both positively affect the development of students and make the learning process functional.

Keywords: Music, Qanun, High School of Fine Arts, Textbooks.

GİRİŞ

Genel tanımıyla eğitim, bireylerde doğumdan ölüme kadar süren istendik yönde davranışlar kazandırma sürecidir. Eğitim sayesinde bireylerin davranışlarında olumlu yönde değişim ve gelişim gerçekleşir. Eğitim temel bir ihtiyaçtır ve genel eğitim içerisinde sanat eğitimi de önemli bir ihtiyaçtır. Sanat eğitimi yoluyla bireylerin yaradılışında var olan yaratıcılık, yapıcılık ve estetik iç görü ortaya çıkararak, bireyin kendisini anlayıp tanuması, kendisini keşfetmesi ve çevresine daha yaratıcı ve yapıcı gözlerle bakması kolaylaşır.

Eğitim'in etkili bir nitelik kazanabilmesi için zaman içerisinde sanat, bilim ve tekniği de içine alıp bu yapıyla yoğrularak bireyleri ve buna bağlı olarak toplumları değiştirmesi, dönüştürmesi, yönlendirmesi, geliştirmesi ve yetkinleştirmesi gerekmektedir (Uçan, 1994, 7-8). Önemli sanat dallarından biri olan müzik, insanların müzik yoluyla eğitilmesinde önemli bir araçtır. Müzik eğitiminin önemli bir dalı da çalgı eğitimidir. Öğrenci çalgı eğitimiyle birlikte yeteneğini geliştirip müzikle ilgili bilgi ve becerilerini zenginleştirip müzik zevkini yüksek bir düzeye çıkaracaktır. Bununla birlikte çalgı eğitimi aracılığıyla öğrenciler müziksel işitmelerini, birlikte müzik yapma yetilerini geliştirecekler, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlıkları kazanacaklardır (MEB, 1996, 282).

Türk müziği eğitiminde olduğu gibi kanun eğitimi de Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar meşk sistemiyle usta-çırak ilişkisine dayalı bir şekilde ilerlemiş, dolayısıyla geleneksel bir icra tarzı ve üslubu oluşmuştur. Bu yöntemin kullanılması sebebiyle çalgı eğitimi ve öğretiminde işin metot tarafı gelişmemiştir. Yalnızca meşk yöntemiyle gelişim gösterilemeyeceği de bir gerçektir (Aydoğdu, 2012, 20). Günümüzde görüyoruz ki kanun icra ve öğretiminde yeni üslup ve tarzlar ortaya çıkmıştır. Yapılan kanun eğitimi belli başlı kabul görmüş yöntemlerle ve bu yöntemlerde standart bir birliktelik olmamakla birlikte, basılan metotların da uzmanlar tarafından yeterli gelmediği ifade edilmektedir.

Ders kitapları eğitimde kullanılan en önemli öğretim araç-gereç ve materyalidir. Bu kitapların amacı, eğitim-öğretimde yer alan ilkeler doğrultusunda ve belirlenen bir program çerçevesinde öğrencilere hedef-davranışları kazandırmaktır. Çalgı eğitimi alanında ve kanun öğretimi konusunda hazırlanan bir kitap; belirlenmiş olan programla bire bir aynı, öğrencinin gelişim düzeyine uygun, kazandırılacak olan teknik davranışların sıralanması, içeriğinde yer alan etüt ve eserlerin eğitimin ilkelerine uygunluğunun önemli olduğu söylenebilir (Baran, 2019, 1).

MEB'e bağlı olan GSL ders kitapları, Talim Terbiye kurulu tarafından ders, plan ve programlarına bağlı olarak hazırlanmaktadır. İncelediğimiz 2019 basımlı kanun ders kitapları da bu öğretim programına göre hazırlanmıştır.

Kanun Dersi Öğretim Programı; klasik Türk musikimizin temeli olan makamlarla ilgili, öğrencilerde teorik zemini oluşturma, çalınan peşrev, saz semaisi, sözlü-sözsüz vb. eserlerle öğrencilere kazandıkları teorik bilgileri uygulamaya dökme fırsatını sunma ve makam bilincini geliştirmeyi amaçlamaktadır (MEB,

2016, 3). Kanun Dersi Öğretim Programında kanun öğrencilerine kazandırılması hedeflenen beceriler şöyledir;

Sağ ve sol el koordinasyon becerisi, Deşifre, Yorumlama (icra), Makamsal koordinasyon, Transpozisyon becerisi, Sahne ve performans, Eser çözümlenme, Taksim yapma, Müziksel işitme, Analitik düşünme, İş birliği, İletişim, Problem çözme, Araştırma, Türkçeyi doğru, etkili kullanma ve Bilgi- İletişim teknolojilerini kullanma.

Öğretim Programında, çalgı eğitiminin gerektirdiği teknik ve müzikalite gibi becerilerin kazanımının, öğrencilerin öğrenmeyle ilgili bilişsel yeterliliğe sahip olmalarının ve eğitim uygulamalarının öğrencilerin bu yeterliliğe sahip olmalarında en etkili yolu olduğunun üzerinde durulmuştur.

Programın uygulama sürecinde, öğretmenin öğrenme öğretme yolunun tek olması zorunluluğunun olmadığı, hedeflenen kazanımların, yeteneğe bağlı olarak farklı öğrenme ve öğretme yollarının kullanabileceği de ifade edilmiştir.

Programın ölçme ve değerlendirme yaklaşımı kısmında ise; Öğrencilerin değerlendirme sonucunda öğretim programındaki kazanımlara ne düzeyde ulaşabildiklerinin sonucunun sağlanabileceği aktarılmıştır. Yanlış veya eksik öğrenmelerin giderilebileceğinin, ölçme araçlarının birden fazla kullanılarak yapılan değerlendirmede, performanslarıyla ilgili öğrencilere geri dönüt verilmesinin gerekliliği belirtilmiştir.

Kanun Öğretim Programı ünite temelli yaklaşım esas alınarak meydana getirilmiştir (MEB, 2016, 3-16).

1.1. Kanun Sazı Tarihi ve Yapısal Özellikleri

Kanunun tarihi Mezopotamya ve eski Mısır uygarlıkları kadar eskidir (Özalp, 2000, 170). Kanun, Türkiye, İran ve Arap ülkelerinde kanun, diğer ülkelerde ise kanon kökünden türemiş bir kelime olarak tanımlanmaktadır (Baktagir, 2014, 5). Türk- İslam bilginini olan Farabi tarafından icat edildiği düşünülen kanun sazını bazı kaynaklar, Farabi'nin saz üzerinde yalnızca bir takım değişiklikler yaptığını söylemektedir (Aydoğdu, 2014, 24).

Kanun sazı, Türk müziğindeki telli çalgılar içerisinde en genç sazlardandır. 19. yüzyılda Kanuni Ömer Efendi'nin mandalları eklemesiyle kanun sazı son halini almıştır. Kanun çalgısı 3,5 oktav ses aralığına sahip ve her sırasında 3 tel olmak üzere 26 ses ve 78 tel sayısına sahiptir. Önceleri 24 sesli kanun standart kabul edilirken, bugün 26 sesli kanun standart kabul edilmektedir. Ayrıca icracının isteğine göre bu sayı 36 sese kadar çıkabilmektedir. Bunun en önemli sebebi kanun sazıyla yapılan müziğin çeşitliliği, değişimi ve gelişimidir (Baktagir, 2014, 8-9).

Şekil 1. Günümüzde kullanılan kanun çalgısı

Kanunun fiziki yapısına baktığımızda dik yamuk prizması şeklinde olduğunu, tellerin gerildiği eşiğin altında deri, tellerin bağlandığı burgular ve mandal tahtasının üzerindeki mandallar görülmektedir.

Günümüzde yapılan kanunların boyutu, şekli, tel ve mandal sayıları gibi temel özellikleri neredeyse benzemekle birlikte ülkeden ülkeye farklılıklar olabilmektedir. Şekli dik yamuk prizması olup, gövdesine gerilen kalından inceye doğru telleri ve mandal düzeneğinin de çalgıya eklenmesiyle, kanun daha kullanışlı bir saz haline gelmiştir (Berker, 2012, 5-6).

Bu araştırma, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Güzel Sanatlar Liselerinde okutulan "Çalgı Eğitimi Kanun" ders kitaplarının uzman görüşleri doğrultusunda varsa eksikliklerinin belirlenmesi, bu eksiklikler doğrultusunda değerlendirmelerde bulunulması ve tespit edilen eksiklikler hakkında öneriler sunulması amaçlarını içermektedir. Araştırma sonuçlarının alandaki eksikliklerin belirlenmesine destek olacağı ve bu alanda yapılacak olan yeni çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2. Problem Durumu

Bu araştırmada, Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Güzeli Sanatlar Liselerinde kullanılan “Çalgı eğitimi Kanun” ders kitaplarının, kanun öğretim yöntem ve tekniklerine uygun olup olmadığına yönelik uzman görüşleri nasıldır?” sorusuna cevap aranacaktır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Güzeli Sanatlar Liselerinde okutulan “Çalgı Eğitimi Kanun” ders kitaplarının uzman görüşleri doğrultusunda varsa eksikliklerinin belirlenmesi, bu eksiklikler doğrultusunda değerlendirmelerde bulunulması ve tespit edilen eksiklikler hakkında öneriler sunulması amaçlarını içermektedir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Araştırma, görüşme formu uygulanan kanun öğretim elemanı, kanun öğretmeni ve kanun sanatçıları tarafından “Çalgı Eğitimi Kanun” ders kitaplarının incelenerek kitaplar hakkındaki görüşlerinin ortaya konulması, kanun öğretiminde kullanılan ders kitaplarının kanun çalgısı öğretim ilke ve yöntemlerine uygunluğu, varsa eksikliklerin belirlenmesi ve bundan sonra bu alanda yapılacak olan çalışmalara kaynak olması yönüyle önemlidir. Ayrıca araştırma sonuçlarının alandaki eksikliklerin belirlenmesi hususunda destek olacağı ve aynı zamanda bu alanda yapılacak olan yeni çalışmalara katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

2.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve yorumlanması bölümleri açıklanmıştır.

2.1.Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada 3’lü likert tipi ölçek kullanılmış olup veri toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Amaca ulaşılmak için görüşme türlerinden, görüşme formu yaklaşımindan faydalanılmıştır. Ölçüm için format belirlenmiş, buna göre madde/soru havuzu oluşturulmuştur. Maddelerin anlaşılır ve sade olmasına, bir maddenin birden fazla düşünce ve yargıya sahip olmamasına dikkat edilmiştir. Daha sonra madde havuzu için uzman yorumuna başvurulmuş, uzmanlar tarafından soruların özgünlüğu, açık ve gerekliliğinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Buna göre bazı ifadeler çıkarılmış ya da değiştirilmiştir. Uzman görüşüne göre şekillenen görüşme formuna son hali verilmiştir. Kanun eğitimcileri, sanatçılar ve akademisyenlerden oluşan 15 kişilik uzman gurup, kanun eğitimi ile doğrudan ya da dolaylı bağlantısı olan 10 soru (Evet, Hayır, Kısmen) kanun sanatçısı ve eğitimcilerine sorulmuş buna ek olarak da önerilerin bulunduğu bir açık uçlu soru sorulmuştur. Görüşme formundaki soruların frekans, yüzde ve grafiksel analizleri IBM SPSS 21. 0 paket programı ile yapılarak yorumlamalarda bulunulmuştur.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Güzeli Sanatlar Lisesindeki çalgı eğitimi ders kitapları oluşturmaktadır. Örneklemine ise 2019-2020 eğitim-öğretim yılı Kanun çalgısı 9. ,10. ,11. ve 12. sınıf ders kitaplarının incelenmesi oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada 3’lü likert tipi ölçek kullanılmış olup veri toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır.

Görüşme, belirlenen bir konuda ilgili kişi(ler)den bilgi toplamak amacıyla en az iki kişi arasında yürütölen bir iletişim aşamasıdır. Görüşme, insanların neyi neden düşündüklerini, duygu, tutum ve davranışlarını yönlendiren faktörlerin neler olduğunu ortaya çıkarmaktadır (Metin, 2014, 13).

Amaca ulaşılmak için görüşme türlerinden, görüşme formu yaklaşımindan faydalanılmış, bu bağlamda uzmanlardan oluşan gurup için görüşme formu planlanmış, bunun için alan yazın detaylı olarak incelenmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Yorumlanması

Araştırmaya konu olan Güzel Sanatlar Lisesi Kanun kitapları, kitap inceleme ölçütlerine göre 15 kanun eğitimcisi uzman tarafından incelenmiş ve değerlendirmelerde bulunulmuştur. Kitaplar belirlenen ölçütlere göre incelenmiş kitapların amaca uygunluğu ve diğer tespitler sunulmaya çalışılmıştır. Ayrıca görüşme formundaki soruların frekans, yüzde ve grafiksel analizleri IBM SPSS 21.0 paket programı ile yapılarak yorumlamalarda bulunulmuştur.

3. BULGULAR VE YORUM

Çalışmaya farklı kurumlarda çalışan, farklı müzikal kariyer ve mesleki deneyimlere sahip 15 uzman katılmıştır. Elektronik ortamda uygulanan anketler uzman kişilere dijital ortamda ulaştırılmış ve anket verileri aşağıdaki problemler halinde verilmiştir.

3.1. Araştırmaya Katılan Uzmanların Demografik Yapısı

Araştırmaya katılan uzmanların Demografik özelliklerine yönelik bulgular aşağıda belirtilmiştir.

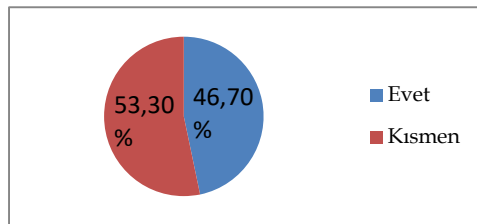
Tablo 1. Uzman kişilerin Cinsiyet Durumları

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Erkek	7	%46,7
Kadın	8	%53,3
Toplam	15	%100
Müzikal Kariyer	Frekans	Yüzde
Akademisyen	7	%46,7
Sanatçı	3	%20,0
Kanun Öğretmeni	5	%33,3
Toplam	15	%100
Mesleki Deneyim	Frekans	Yüzde
11-20 yıl	5	%33,3
21-30 yıl	8	%53,4
31 yıl ve üzeri	2	%13,3
Toplam	15	%100
Müzik Kurumu	Frekans	Yüzde
Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği	1	%6,7
Güzel Sanatlar Fakültesi	1	%6,7
Devlet Konservatuarı	7	%46,6
M.E.B.	5	%33,3
Diğer	1	%6,7
Toplam	15	%100

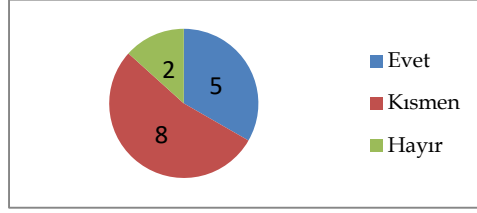
3.2. Probleme Yönelik Bulgular:

Araştırmaya katılan uzmanların problemlere yönelik sorulara verdikleri cevapları gösteren bulgular aşağıda belirtilmiştir.

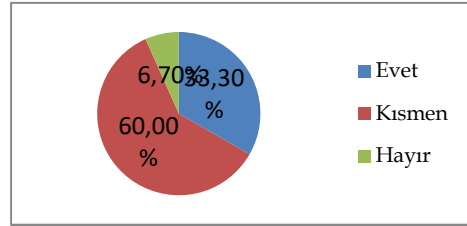
Grafik 1. Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarının içeriğinde yer alan bilgiler konunun niteliğine bağlı olarak anlamayı ve yorumlamayı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmiş midir? sorusuna uzmanların % 53,30'unun (8) Kısmen, % 46,70'inin (7) Evet cevabı verdiği tespit edilmiştir.

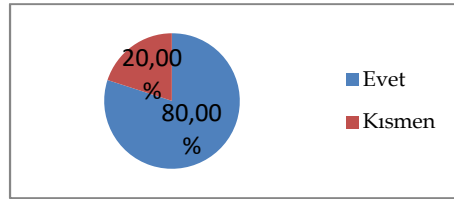
Grafik 2. Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitapları içeriğindeki kanun tarihçesi ve yapısı ile ilgili verilen bilgiler yeterli düzeyde midir? sorusuna 8 kişi (%53,4) Kısmen, 5 kişi (%33,3) Evet ve 2 kişi ise (%13,3) Hayır cevabı verdiği tespit edilmiştir.

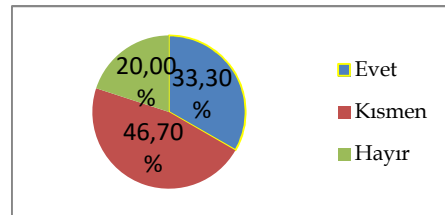
Grafik 3. Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarında yer alan bilgiler, gerekli görsel öğelerle desteklenmiş midir? sorusu ile ilgili değerlendirmelerine bakıldığında %60,0'ının (9 kişi) Kısmen, %33,30 (5 kişi) Evet ve %6,70'sinin (1 kişi) Hayır cevabı verdiği görülmüştür.

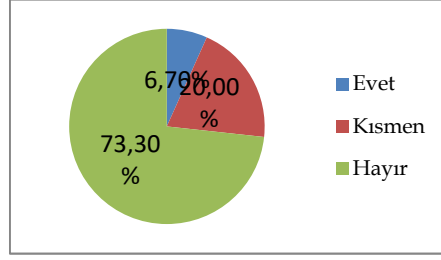
Grafik 4. Araştırmaya katılan uzman kişilere yöneltilen "Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarının içeriğinde yer alan ön bilgiler yeni öğrenilecek bilgilere temel oluşturabilecek düzeyde midir?" şeklindeki soruya katılımcıların %80,00 (12 kişi) gibi büyük bir bölümü "Evet" cevabını verirken, %20,00'lik (3 kişi) bölümü bu soruya "Kısmen" katılıklarını belirttikleri tespit edilmiştir.

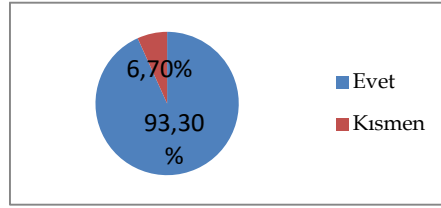
Grafik 5. Araştırmaya katılan uzmanlara "Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarındaki makam sıralaması öğrenci düzeyine uygun mudur?" sorusuna %46,70'i (7 kişi) Kısmen cevabı verirken, %33,30'u (5 kişi) Evet ve %20,0'si (3 kişi) ise Hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

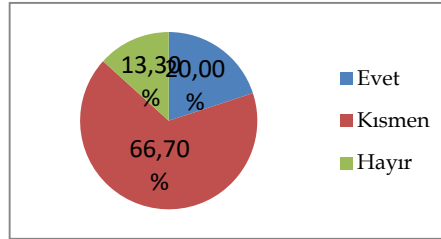
Grafik 6. Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarında teknik çalışmalar için verilen etüt çalışmaları öğrencinin çalgı gelişimi için yeterli midir? şeklindeki soruya, uzmanların %73,30'luk (11 kişi) kısmı "Hayır" olarak değerlendirdiği, %20,00'lik (3 kişi) bölümü Kısmen cevabı verdiği ve %6,7'lik (1 kişi) bölümü ise Evet cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

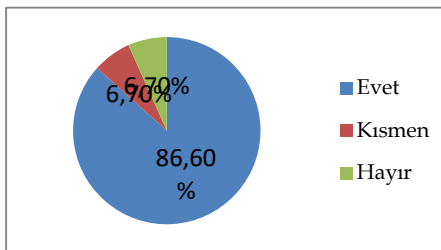
Grafik 7 . Kanun ders kitaplarında akort konusuna yer verilmeli midir? şeklindeki soru %93,30'luk oranla (14 kişi) Evet, %6,70'lik (1 kişi) oranla ise Kısmen olarak cevapladıkları tespit edilmiştir.

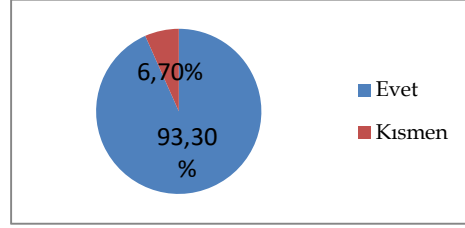
Grafik 8. Kanun ders kitaplarında yer alan transpoze (göçürme) konusundaki bilgiler yeterli düzeyde midir? sorusunu uzmanların %13,30'luk kısmı Hayır (2 kişi) diye cevaplarırken, %20,00'lik kısmı (3 kişi) Evet olarak cevapladıkları ve %66,70'lik (10 kişi) kısmı ise Kısmen katıldıklarını belirtir şekilde cevaplandıkları tespit edilmiştir.

Grafik 9. Güzel Sanatlar Lisesi Kanun öğretiminde Kanun ders kitapları haricinde farklı metot ve kaynaklardan yararlanılmalı mıdır? şeklindeki sorusuna; uzman kişilerin %86,60'ı (13) Evet, %6,70 (1) Kısmen ve %6,70 (1) Hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir.

Grafik 10. Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitapları içeriğinde yer alan etüt ve alıştırmalar için metronom belirtilmeli midir? şeklinde yöneltilen soruya; uzman kişilerin %93,30'u (14) Evet, %6,70'i (1) ise Kısmen olarak cevapladıkları tespit edilmiştir.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

4.1.Birinci Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarının içeriğinde yer alan bilgiler konunun niteliğine bağlı olarak anlamayı ve yorumlamayı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmiş midir?” problemine yönelik verilen cevaplarda araştırmaya katılan uzman kişilerin tamamının kısmen ile evet cevabı verdikleri ve probleme yönelik hiç olumsuz cevap verilmemiş olması, Kanun ders kitaplarının içeriğinde yer alan bilgilerin konunun niteliğine bağlı olarak anlamayı ve yorumlamayı kolaylaştıracak şekilde düzenlenmiş olduğu fakat verilen kısmen cevabına istinaden, kitapların bu özelliklerinin daha geliştirilebilir olmasının faydalı olabileceği şeklinde değerlendirilebilir.

4.2.İkinci Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitapları içeriğindeki kanun tarihçesi ve yapısı ile ilgili verilen bilgiler yeterli düzeyde midir?” problemine yönelik soruya %53,4'lük oranla kısmen, %33,3'lük oranla evet cevabı verdikleri, %13,3'lük oranla ise bu problemi olumsuz değerlendirerek hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlardan hareketle sayısal çoğunluğa bakıldığında olumsuz olarak değerlendiren grubun %13,3 olması kanun ders kitaplarındaki kanun tarihçesi ve yapısı ile ilgili bilgilerin yeterli olduğu söylenebilir. Ancak kısmen cevabının çokluğuna istinaden geliştirilmesi gerektiği varsayılabılır.

4.3.Üçüncü Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun Ders kitaplarında yer alan bilgiler gerekli görsel öğelerle desteklenmiş midir?” problemine yönelik bulgular neticesinde araştırmaya katılanların çoğunluğunun (%60 kısmen) kanun ders kitaplarında yer alan görsel öğelerle desteklenmesine yönelik soruya kısmen katıldıkları, dolayısıyla görsel öğelerin öğrenmeyi kolaylaştırıcı ve destekleyici niteliğe sahip olma özelliklerinin daha fazla görsel niteliklerle geliştirilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

4.4.Dördüncü Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarının içeriğinde yer alan ön bilgiler yeni öğrenilecek bilgilere temel oluşturabilecek düzeyde midir?” problemine yönelik verdikleri cevaplara bakıldığında araştırmaya katılan uzman kişilerin %80,00'lık oranla büyük bir bölümünün evet cevabı vermeleri ve soruya hiç olumsuz cevap verilmemiş olmasından hareketle, kanun dersi ders kitaplarının içeriğinde yer alan ön bilgilerin yeni öğrenilecek bilgilere temel oluşturabilecek düzeyde olduğu söylenebilir.

4.5.Beşinci Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarındaki makam sıralaması öğrenci düzeyine uygun mudur?” problemine yönelik soruya araştırmaya katılan uzmanların %46,70'inin kısmen, %33,30'unun evet ve %20,00'inin ise hayır cevabı verdikleri tespit edilmiştir. Buna istinaden kanun ders kitaplarındaki makam sıralamasının öğrenci düzeyine uygunluğuna yönelik soruya net bir cevap verilememiş olması makam sıralamasının öğrenci düzeyine uygun olacak şekilde düzenlenip geliştirilmesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

4.6.Altıncı Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitaplarında teknik çalışmalar için verilen etüt çalışmaları öğrencinin çalgı gelişimi için yeterli midir?” problemine yönelik araştırmaya katılan uzmanların büyük bir bölümünün soruyu hayır olarak yanıtladıkları %20,00'lık kısmının ise kısmen cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Bu cevaplardan yola çıkarak kanun dersi ders kitaplarındaki teknik çalışmalar için verilen etüt çalışmalarının, öğrencilerin çalgı gelişimi için yeterli düzeyde katkı sağlamadığı, kitaplardaki etüt çalışmalarının geliştirilip etütlere yönelik etkinliklerin artırılması gerektiği şeklinde değerlendirilebilir.

4.7.Yedinci Probleme Yönelik Sonuç

“Kanun ders kitaplarında akort konusuna yer verilmeli midir?” problemine yönelik sonuçlar bakıldığında katılımcı uzmanların bu soruyu neredeyse tamamının (%93,30) evet olarak cevaplandığı,

dolayısıyla konunun önemli olduğu ve akort konusuna detaylı bir şekilde kanun ders kitaplarında yer verilmesi gerektiği sonucuna varılabilir.

4.8.Sekizinci Probleme Yönelik Sonuç

“Kanun ders kitaplarında yer alan transpoze (göçürme) konusundaki bilgiler yeterli düzeyde midir?” problemine yönelik araştırmaya katılan uzman kişilerin %13,30’luk kısmı hayır, %20,00’lik kısmı evet ve %66,70’lik kısmının ise kısmen katıldıkları tespit edilmiştir. Uzmanlar tarafından bu soruya net bir cevap verilememiş olmasından dolayı, transpoze konusundaki bilgilerin yeterli düzeyde olmadığı, konunun daha detaylı ele alınarak anlaşılır olması gerektiği söylenebilir.

4.9.Dokuzuncu Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun öğretiminde Kanun ders kitapları haricinde farklı metot ve kaynaklardan yararlanılmalı mıdır?” problemine ilişkin katılımcı uzmanların %86,60’ı gibi büyük bir çoğunluğunun bu soruya olumlu cevap vermeleri kanun ders kitapları haricinde farklı metot ve kaynaklardan yararlanmanın kanun öğretimindeki faydasını ortaya koymasından çok önemli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.10.Onuncu Probleme Yönelik Sonuç

“Güzel Sanatlar Lisesi Kanun ders kitabı içeriğinde yer alan etüt ve alıştırma için metronom belirtilmeli midir?” problemine ilişkin uzman katılımcıların %93,30 gibi çok büyük bir bölümünün soruyu evet olarak cevaplaması ve hiç olumsuz görüş belirtilmemesi kanun ders kitabı içeriğinde egzersiz, etüt ve alıştırma için metronom belirtilmesinin çok önemli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Yukarıdaki problemlere bağlı olarak belirtilen sonuçlardan yola çıkılarak aşağıdaki genel sonuçlara ulaşılmıştır.

Kanun ders kitaplarında yer alan görsellerin ve kanun tarihçesi ve yapısı ile ilgili bilgilerin yeterli olduğu, Kanun dersi ders kitaplarının içeriğinde yer alan ön bilgilerin yeni öğrenilecek bilgilere temel oluşturabilecek düzeyde olduğu, Kanun dersi ders kitaplarında teknik çalışmalar için verilen etüt çalışmalarının öğrencinin çalgı gelişimi için yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kanun dersi ders kitaplarında verilen eserler her ne kadar öğrencinin düzeyine ve gelişim özelliklerine uygun olsa da geliştirilebilir olması ve kitaplarda akort konusuna yer verilmesi gerektiği aynı zamanda farklı metot ve kaynaklardan yararlanılabileceği ve Kanun ders kitabı içeriğinde egzersiz, etüt ve alıştırma için metronom belirtilmesinin faydalı olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak bundan sonra hazırlanacak Kanun ders kitaplarının içeriğinde yer alacak bilgilerin anlamayı ve yorumlamayı kolaylaştıracak ve öğrenmeye katkı sağlayacak şekilde düzenlenmesinin hem öğrencilerin çalgı gelişimini olumlu etkileyeceği hem de öğrenme sürecine işlerlik kazandıracığı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aydoğdu, Tahir ve Aydoğdu, Gültekin (2014). *Kanun Metodu*. Ankara: Yurt Renkleri Yayınevi.
- Aydoğdu, Tahir (2012, 1-4 Ekim). Kanun Eğitimi ve Öğretimi. *Ankara 1. Uluslararası Kanun Festivali ve Sempozyumu*.
- Baktagir, Göksel (2014). *Kanun Sazında Sağ ve Sol El İçin Yazılmış Teknik Geliştirici Etütler ve Saz Eserleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baran, Burak (2019). *Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Alanı 9. Sınıf Piyano Ders Kitabının İçeriğinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı
- Berker, Teoman (2012). *Kanun İcra Teknikleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Metin, Mustafa (2014). *Bilimsel araştırma ve özellikleri*. Ankara: Pegem. S.13.
- Özalp, M. Nazmi. (2000). *Türk Musikisi Tarihi*. Ankara: Milli Eğitim Yayınevi.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (2016). Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Kanun Dersi Öğretim Programı 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar. Ankara: MEB Yayınları.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. (1996). *Tebliğler Dergisi*. Cilt: 59, Sayı: 2455, Ankara: MEB Yayınları.
- Uçan, Ali (1994). *İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.